

REPUBLIKA HRVATSKA
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske
Berislavićeva 11, Zagreb

Poslovni broj: 51 Pž-5273/2019-3

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Raoula Dubravca, predsjednika vijeća, Draženke Deladio, suca izvjestitelja i Josipa Turkalja, člana vijeća, u pravnoj stvari tužitelja ADRIAS GRADITELJSTVO d.o.o. u stečaju, OIB 64139962107, Crikvenica, Vinodolska 20, kojeg zastupa punomoćnik Zinko Grgurić, odvjetnik u Rijeci, Ante Starčevića 5, protiv 1. tuženika ADRIAS KAMENO - BETONSKI PROIZVODI, d.o.o., OIB 90597351898, Crikvenica, Katorska 86, kojeg zastupa punomoćnik Đorđe Perković, odvjetnik u Pagu, Trg Sv. Jurja 2, i tuženika 2. tuženika JADRAN - IMPEX d.o.o., OIB 87545147669, Kastav, Trinajstići 57, kojeg zastupaju punomoćnici, odvjetnici u Odvjetničkom društvu Vukić i Partneri d.o.o., Rijeka, Nikole Tesle 9/V-VI, radi pobijanja pravnih radnji dužnika, odlučujući o tužiteljevoj i prvotuženikovoj žalbi protiv presude Trgovačkog suda u Rijeci poslovni broj P-11/2019-17 od 14. lipnja 2019., 3. ožujka 2020.

p r e s u d i o j e

I. Odbija se kao neosnovana prvotuženikova žalba i potvrđuje presuda Trgovačkog suda u Rijeci poslovni broj P-11/2019-17 od 14. lipnja 2019. u točkama I., III. i V. njene izreke.

II. Prihvaća se tužiteljeva žalba te se preinačuje presuda Trgovačkog suda u Rijeci poslovni broj P-11/2019-17 od 14. lipnja 2019. u točkama IV. i VI. njene izreke i sudi:

1. Utvrđuje se u odnosu na drugotuženika da su bez pravnog učinka prema Stečajnoj masi stečajnog dužnika Adrias graditeljstvo d.o.o. u stečaju Crikvenica, Vinodolska 20, sljedeći ugovori o asignaciji, i to:

- Ugovor o asignaciji od 18. svibnja 2011.
- Ugovor o asignaciji od 24. veljače 2012.
- Ugovor o asignaciji od 15. ožujka 2012.
- Ugovor o asignaciji od 6. travnja 2012.
- Ugovor o asignaciji od 7. svibnja 2012.
- Ugovor o asignaciji od 6. lipnja 2012.
- Ugovor o asignaciji od 3. srpnja 2012.
- Ugovor o asignaciji od 1. kolovoza 2012.

- Ugovor o asignaciji od 3. rujna 2012.
- Ugovor o asignaciji od 2. listopada 2012.
- Ugovor o asignaciji od 2. studenog 2012.
- Ugovor o asignaciji od 3. prosinca 2012.
- Ugovor o asignaciji od 3. siječnja 2013.
- Ugovor o asignaciji od 1. ožujka 2013.
- Ugovor o asignaciji od 4. veljače 2013.
- Ugovor o asignaciji od 13. travnja 2013.
- Ugovor o asignaciji od 5. svibnja 2013.
- Ugovor o asignaciji od 3. lipnja 2013.
- Ugovor o asignaciji od 4. srpnja 2013.
- Ugovor o asignaciji od 1. kolovoza 2013.
- Ugovor o asignaciji od 2. rujna 2013.
- Ugovor o asignaciji od 1. listopada 2013.
- Ugovor o asignaciji od 4. studenog 2013.
- Ugovor o asignaciji od 2. prosinca 2013.
- Ugovor o asignaciji od 8. siječnja 2014.
- Ugovor o asignaciji od 3. veljače 2014.
- Ugovor o asignaciji od 2. travnja 2014.
- Ugovor o asignaciji od 5. svibnja 2014.
- Ugovor o asignaciji od 13. lipnja 2014.
- Ugovor o asignaciji od 1. srpnja 2014.
- Ugovor o asignaciji od 1. kolovoza 2014.
- Ugovor o asignaciji od 2. rujna 2014.
- Ugovor o asignaciji od 1. listopada 2014.
- Ugovor o asignaciji od 3. studenog 2014.
- Ugovor o asignaciji od 1. prosinca 2014.
- Ugovor o asignaciji od 7. siječnja 2015.
- Ugovor o asignaciji od 2. veljače 2015.
- Ugovor o asignaciji od 2. ožujka 2015.
- Ugovor o asignaciji od 1. travnja 2015.
- Ugovor o asignaciji od 4. svibnja 2015.
- Ugovor o asignaciji od 1. lipnja 2015.
- Ugovor o asignaciji od 1. srpnja 2015.
- Ugovor o asignaciji od 3. kolovoza 2015.
- Ugovor o asignaciji od 2. rujna 2015.
- Ugovor o asignaciji od 1. listopada 2015.
- Ugovor o asignaciji od 3. studenog 2015.

2. Odbija se zahtjev drugotuženika da mu tužitelj naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 20.937,50 kn.

III. Nalaže se drugotuženiku, u roku od osam dana, naknaditi tužitelju troškove žalbenog postupka u iznosu od 31.093,75 kn (tridesetjednutisućudevedesettri kune i sedamdesetpet lipa).

Obrazloženje

Presudom Trgovačkog suda u Rijeci poslovni broj P-11/2019-17 od 14. lipnja 2019. utvrđeno je da su bez pravnog učinka prema Stečajnoj masi stečajnog dužnika Adrias graditeljstvo d.o.o. u stečaju Crikvenica, Vinodolska 20, OIB 64139962107, sljedeći ugovori nazvani ugovori o asignaciji, a koji su navedeni u točki I. njene izreke.

Točkom II. izreke presude odbijen je tužbeni zahtjev u odnosu na oba tuženika u dijelu kojim zahtijeva utvrđenje da je bez pravnog učinka prema stečajnoj masi tužitelja, ugovor nazvan Ugovor o asignaciji, sklopljen 1. prosinca 2015.

Točkom III. izreke presude naloženo je prvotuženiku da isplati tužitelju iznos od 1.340.365,15 kn, sa zakonskim zateznim kamatama koje teku od podnošenja tužbe 21. lipnja 2017. pa do isplate stopi u visini prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu, uvećane za tri postotna poena.

Točkom IV. izreke presude odbijen je tužbeni zahtjev u odnosu na drugotuženika kojim se zahtijeva utvrđenje da su bez pravnog učinka prema Stečajnoj masi stečajnog dužnika Adrias graditeljstvo d.o.o. u stečaju Crikvenica, Vinodolska 20, OIB 64139962107, ugovori nazvani ugovori o asignaciji, a koji su navedeni u točki I. izreke presude.

Točkom V. izreke presude naloženo je prvotuženiku naknaditi tužitelju parnični trošak u iznosu od 68.625,00 kn, dok je u točki VI. izreke presude naloženo tužitelju naknaditi drugotuženiku trošak parničnog postupka u iznosu od 20.937,50 kn.

Prvostupanjski sud je u obrazloženju svoje odluke u bitnome istaknuo kako je prema stavu toga suda, pravnim poslovima koje tužitelj naziva ugovorima o asignaciji potonji zapravo cedirao prvotuženiku svoju tražbinu prema drugotuženiku na temelju Ugovora o najmu poslovnog prostora, o čemu je drugotuženik kao cesus obaviješten, na način da je potpisao ugovore, te je nesporno i izvršio plaćanje prvotuženiku umjesto tužitelju, dakle, platio je cesionaru – prvotuženiku umjesto cedentu – tužitelju. Tužitelj je, dakle, svoju nespornu i naplativu tražbinu prema drugotuženiku prenio na prvotuženika i to bez ikakve protučinidbe, a prvotuženik u ovom postupku nije dokazao da je imao bilo kakvo potraživanje prema tužitelju. Iz navedenog prvostupanjski sud zaključuje da se radi o ugovorima o cesiji te je prvotuženik primio iznose koji se navode u pobijanim ugovorima, bez ikakve protučinidbe pa se radi o besplatnom ustupanju. Na taj način, vjerovnici tužitelja izravno su oštećeni za iznos ustupljene tražbine, odnosno stečajna masa tužitelja umanjena je za ukupni iznos plaćen na temelju pobijanih ugovora. Iz dokumentacije u stečajnom spisu koji se nad tužiteljem vodi pod poslovnim brojem St-124/13, prvostupanjski je sud zaključio da stečajna masa nije dovoljna za namirenje svih stečajnih vjerovnika pa bi vjerovnici tužitelja, nakon uspješnog pobijanja pravnih radnji koje su u ovom postupku predmet pobijanja, bili u povoljnijem položaju. Dakle, u konkretnom slučaju ispunjene su sve opće pretpostavke pobijanja iz članka 127. Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj: 44/96, 161/98, 29/99, 129/00, 123/03, 197/03, 187/04, 82/06, 116/10, 25/12 i 133/12; dalje: SZ/96), osim za ugovor koji je sklopljen 1. prosinca 2015., nakon otvaranja stečajnog postupka pa je tužbeni zahtjev u odnosu na navedeni ugovor odbijen te je odlučeno kao u točki II. izreke presude. U odnosu na posebne

pretpostavke pobijanja, prvostupanjski je sud utvrdio da se radi o pravnim radnjama dužnika poduzetim bez naknade (protučinidbe) i koje se mogu pobijati sukladno odredbi članka 132. stavka 1. SZ/96. U odnosu na računanje rokova za pobijanje pravnih radnji učinjenih bez naknade, prvostupanjski je sud utvrdio da su pravne radnje učinjene unutar roka od četiri godine prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnog postupka pa su ispunjene pretpostavke za pobijanje pravnih radnji u razdoblju od 18. svibnja 2011. do 23. studenog 2015. kada je otvoren stečajni postupak nad tužiteljem, a sukladno odredbi članka 132. stavka 1. SZ/96. Sukladno navedenom, odlučeno je kao u točki I. izreke presude. S obzirom na to da je utvrđeno kako je tužitelj cedirao prvotuženiku na temelju ugovora iz točke I. izreke presude tražbinu u ukupnom iznosu od 1.311.880,07 kn te kako je prvotuženik navedene iznose i naplatio i ostvario imovinsku korist u navedenom iznosu, to je isti dužan vratiti imovinsku korist u stečajnu masu, sukladno odredbi članka 141. stavka 5. SZ-a. U odnosu na ugovor koji je sklopljen nakon otvaranja stečajnog postupka, iznos po navedenom ugovoru prvotuženik je također dužan vratiti u stečajnu masu i to sukladno odredbi članka 1111. Zakona o obveznim odnosima jer je isti sklopljen od strane neovlaštene osobe pa je odlučeno kao u točki III. izreke presude. Tužbeni zahtjev prema drugotuženiku kojim se traži utvrđenje da su bez pravnog učinka ugovori pobrojani u točki I. izreke presude odbijen je u cijelosti s obrazloženjem da drugotuženik nije bio ugovorna strana predmetnih ugovora koji se pobijaju. Naime, prvostupanjski sud je navedene ugovore ocijenio kao ugovore o cesiji te je smatrao da je drugotuženik ustvari dužnik (cesus) čiji se pristanak ne zahtijeva za valjanost predmetnih ugovora. S obzirom na navedeno, prvostupanjski sud smatra da drugotuženik nije pasivno legitimiran u smislu odredbe članka 141. stavka 3. SZ/96 i odlučuje kao u točki IV. izreke presude. O troškovima postupka odlučeno je primjenom odredbe članka 154. stavka 1. i 3. i članka 155. Zakona o parničnom postupku.

Protiv točaka IV. i VI. izreke presude tužitelj je izjavio žalbu zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 1. Zakona o parničnom postupku, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava. Tužitelj navodi da je prvostupanjski sud pogrešno i nepotpuno utvrdio činjenično stanje jer je zanemario činjenicu da se tužbom formalno pobijaju kao pobojne pravne radnje ugovori o asignaciji, a ne o cesiji. Naime, navedeni ugovori popisani su od sve tri ugovorne strane pa je pogrešan zaključak prvostupanjskog suda da drugotuženik nije ugovorna strana i posljedično da pobijane radnje nisu poduzete prema njemu zbog čega je odbijen tužbeni zahtjev u odnosu na drugotuženika. Postupajući na opisani način, prvostupanjski je sud počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 1. Zakona o parničnom postupku jer je pogrešno primijenio članak 8. navedenog Zakona te je pogrešno primijenio materijalno pravo u dijelu u kojem je utvrdio da pobijane pravne radnje nisu poduzete prema drugotuženiku. Posljedično je donesena pogrešna odluka o troškovima postupka u odnosu na drugotuženika. Predlaže stoga preinačiti presudu prvostupanjskog suda u pobijanom dijelu na način da se i u odnosu na drugotuženika prihvati tužbeni zahtjev uz njegovu obvezu naknaditi trošak žalbenog postupka u ukupnom iznosu od 31.093,75 kn.

Protiv točaka I., III. i V. izreke presude prvotuženik je izjavio žalbu zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 1. i članka 354. stavka 2. točke 11. Zakona o parničnom postupku, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava. U žalbi u bitnome navodi da prvostupanjski sud svoj zaključak o tome da su pobijani ugovori zapravo ugovori o cesiji ne temelji na bilo kojem dokaznom prijedlogu, već na činjenici o kojoj strankama nije bila dana mogućnost da se

izjasne s obzirom da je sud odbio dokazne prijedloge za saslušanjem svjedoka i zastupnika po zakonu koji su predloženi i na okolnost sklapanja predmetnih ugovora. Nadalje, prvostupanjski je sud pogrešno primijenio i odredbu članka 319. stavka 2. Zakona o obveznim odnosima s obzirom da je iz dostavljenih ugovora potpuno jasno da se radi o ugovorima o asignaciji. S obzirom na navedeno, prvotuženik ističe da bi tužitelj eventualno mogao pobijati obveznopravni odnos koji je nastao između tužitelja i drugotuženika kojim tužitelj upućuje drugotuženika na ispunjenje obveze, ali ne bi mogao pobijati odnos između prvotuženika i drugotuženika koji je samostalan i neovisan od odnosa tužitelja i drugotuženika. Prvotuženik iznosi shvaćanje prema kojem isti nije i ne bi mogao biti u obveznopravnom odnosu vraćanja stečenog uputitelju (tužitelju). Nadalje, ispunjenjem upute od strane drugotuženika isti se oslobodio svoje obveze prema tužitelju u onoj mjeri u kojoj je isplatio primatelju upute, odnosno prvotuženiku, sukladno odredbi članka 140. Zakona o obveznim odnosima. S obzirom na navedeno, prvotuženik smatra da bi upravo drugotuženik bio u obvezi vratiti korist u stečajnu masu, a od prvotuženika bi stekao eventualno pravo zahtijevati vraćanje stečenog na temelju osnove koja je otpala, sukladno odredbi članka 1111. Zakona o obveznim odnosima. Predlaže stoga pobijanu presudu preinačiti i tužbu odbaciti, odnosno tužbeni zahtjev odbiti prema prvotuženiku, a podredno pobijanu presudu ukinuti i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovan postupak.

Odgovori na žalbe nisu podneseni.

Žalba tužitelja je osnovana, dok žalba prvotuženika nije osnovana.

Ispitavši pobijanu odluku u granicama razloga navedenih u žalbi tužitelja i žalbi prvotuženika, u skladu s člankom 365. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj: 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13 i 89/14; dalje: ZPP), pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz odredbe članka 354. stavka 2. točaka 2., 4., 8., 9., 11., 13. i 14. ZPP-a i na pravilnu primjenu materijalnog prava, ovaj sud je utvrdio kako je prvostupanjski sud pogrešno primijenio materijalno pravo što je utjecalo na zaključak suda o osnovanosti tužbenog zahtjeva u odnosu na drugotuženika, dok je u odnosu na prvotuženika pogrešno primijenjeno materijalno pravo, ali bi i pravilnom primjenom materijalnog prava trebalo jednako odlučiti o tužbenom zahtjevu o odnosu na prvotuženika.

U postupku koji je prethodio pobijanoj odluci, kao ni u pobijanoj odluci, nema bitnih povreda odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točaka 2., 4., 8., 9., 11., 13. i 14. ZPP-a na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti pa tako ni bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točke 11. ZPP-a na koju žalbom ukazuje prvotuženik. Suprotno žalbenim navodima prvotuženika, pobijana presuda nema nedostataka zbog kojih se ne bi mogla valjano ispitati.

Predmet spora je zahtjev tužitelja za pobijanjem pravnih radnji stečajnog dužnika i to ugovora o asignaciji koji su sklopljeni između ovdje tužitelja kao uputitelja (asignanta), ovdje prvotuženika kao primatelja upute (asignatara) i ovdje drugotuženika kao upućenika (asignata) u razdoblju od svibnja 2011. do prosinca 2015.

Tijekom postupka nije bilo sporno da:

- je stečajni postupak nad tužiteljem otvoren rješenjem Trgovačkog suda u Rijeci poslovni broj St-124/13-26 od 23. studenog 2015.,
- je prijedlog za otvaranje stečajnog postupka nad tužiteljem podnesen 12. ožujka 2013. i to od strane Financijske agencije (dalje: FINA),
- su tužitelj i drugotuženik bili u poslovnom odnosu na temelju sklopljenog Ugovora o najmu poslovnog prostora od 12. svibnja 2011. (dalje: Ugovor), kao i Anexa tog Ugovora, sklopljenog 23. veljače 2012., a kojim Ugovorom je tužitelj dao u najam (zakup) poslovni prostor u Crikvenici, Vinodolska 20, drugotuženiku te je potonji bio u obvezi plaćati najamninu (zakupninu), u iznosu od 2.000,00 EUR mjesečno do 31. prosinca 2011., a 2.500,00 EUR mjesečno do sklapanja Anexa Ugovora 23. veljače 2012., a nakon toga 3.000,00 EUR mjesečno, sve u kunsnoj protuvrijednosti i sve uvećano za PDV,
- su parnične stranke sklopile pravne poslove – nazvane ugovori o asignaciji, koji su citirani u izreci prvostupanjske presude, i to tužitelj kao uputitelj (asignant), prvotuženik kao primatelj upute (asignatar), i drugotuženik kao upućenik (asignat).

Na temelju provedenog dokaznog postupka, prvostupanjski je sud utvrdio da:

- su ispunjene opće procesne pretpostavke za pobijanje iz članka 141. stavaka 1. - 4. SZ/96,
- su ispunjene opće pretpostavke za pobijanje pravnih radnji propisane u odredbi članka 127. SZ/96, osim u odnosu na posljednji ugovor koji je sklopljen 1. prosinca 2015., nakon otvaranja stečajnog postupka,
- ne postoji obveza tužitelja prema prvotuženiku prema sklopljenim ugovorima pa je posljedično prvotuženik primio iznose koji se navode u pobijanim ugovorima, bez ikakve protučinidbe pa se radi o besplatnom ustupanju,
- su ispunjene posebne pretpostavke za pobijanje propisane u odredbi članka 132. SZ/96,
- je prvotuženik obavezan vratiti u stečajnu masu imovinsku korist koju je stekao na temelju sklopljenih ugovora u ukupnom iznosu od 1.311.880,07 kn u smislu odredbe članka 141. stavka 5. SZ/96,
- je prvotuženik u obvezi vratiti u stečajnu masu i iznos od 28.485,08 kn na temelju ugovora koji je sklopljen nakon otvaranja stečajnog postupka i to na temelju odredbe članka 1111. Zakona o obveznim odnosima i
- drugotuženik nije bio ugovorna strana pobijanih ugovora i nije pasivno legitimiran u odnosu na tužbeni zahtjev za pobijanje pravnih radnji, a sukladno odredbi članka 141. stavka 3. SZ/96.

U žalbenoj fazi postupka ostalo je sporno koja je pravna priroda sklopljenih ugovora između parničnih stranaka te posljedično koje su pravne posljedice pobijanja.

Prije svega, a imajući u vidu vrijeme poduzimanja pobijanih pravnih radnji, kao i činjenicu podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnog postupka nad tužiteljem, pravilno je prvostupanjski sud ocijenio da su za donošenje odluke o tužbenom zahtjevu mjerodavne odredbe SZ/96.

Tužitelj svojim žalbenim navodima ukazuje da je pogrešan zaključak prvostupanjskog suda da sklopljeni ugovori između parničnih stranaka ne bi predstavljali ugovore o asignaciji te je posljedično pogrešan zaključak da drugotuženik nije bio ugovorna strana pobijanih ugovora. Posljedično je tužbeni zahtjev neosnovan u dijelu u kojem se traži utvrđenje da

pobijani ugovori nemaju pravni učinak prema stečajnoj masi, a u odnosu na drugotuženika. Navedeni žalbeni navodi tužitelja su osnovani.

Prvostupanjski sud svoj zaključak o tome da navedeni ugovori suštinski predstavljaju ugovore o cesiji izvodi iz činjenice da iz dokumentacije u spisu nije utvrđeno da bi postojala obveza tužitelja kao uputitelja prema prvotuženiku kao primatelju upute, a koja obveza je navedena u članku 1. svakog pobijanog ugovora. Posljedično smatra da je tužitelj cedirao prvotuženiku svoju tražbinu koju ima prema drugotuženiku i to bez naknade. Takav zaključak izvodi iz odredbe članka 319. stavka 2. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj: 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15; dalje: ZOO) prema kojoj treba istraživati zajedničku namjeru ugovaratelja i odredbu tako razumjeti kako to odgovara načelima obveznog prava utvrđenim Zakonom o obveznim odnosima. Postupanjem na opisani način prvostupanjski sud je pogrešno primijenio materijalno pravo, odnosno nije primijenio odredbe članaka 130. - 144. ZOO-a koji uređuju asignaciju.

Odredbom članka 130. ZOO-a propisano je da uputom jedna osoba, uputitelj (asignant), ovlašćuje drugu osobu, upućenika (asignata), da za njezin račun ispuni nešto određenoj trećoj osobi, primatelju upute (asignataru), a ovoga ovlašćuje da to ispunjenje primi u svoje ime.

Uvidom u ugovore o asignaciji koji su od strane tužitelja dostavljeni u spis, jasno proizlazi da su isti sklopljeni između ovdje tužitelja kao uputitelja (asignanta), ovdje prvotuženika kao primatelja upute (asignatara) i ovdje drugotuženika kao upućenika (asignata), dakle sklopljeni su od strane triju subjekata. Nadalje, navedeni ugovori potpisani su od parničnih stranaka, odnosno isti sadržavaju izjavu volje o pristanku za sudjelovanje u konkretnom upućivanju. Dakle, u ovom slučaju ispunjene su dvije nužne pretpostavke za odnos asignacije, a to su postojanje triju subjekata i potpisom izražena izjava volje o pristanku na sudjelovanje u takvom odnosu.

Činjenica da li je tužitelj kao uputitelj vjerovnik prvotuženika kao primatelja upute nije odlučno za ocjenu da li predmetni ugovori predstavljaju ugovor o asignaciji ili ne, već je odlučno postojanje triju subjekata i njihovi potpisi na predmetnim ugovorima, a koje odlučne činjenice su u konkretnom slučaju ispunjene, kako je gore obrazloženo. Odnos primatelja upute i uputitelja reguliran je odredbama članaka 135. do 139. ZOO-a te primatelj upute može, ali ne mora biti vjerovnik uputitelja.

S tim u vezi, činjenica da prvotuženik nije dokazao da bi postojala neka njegova tražbina prema tužitelju odlučna je kod ocjene da li su sklopljeni ugovori učinjeni uz naknadu ili bez naknade, a prvostupanjski je sud utvrdio da predmetni ugovori predstavljaju pravne radnje učinjene bez naknade iz članka 132. SZ/96, s kojim zaključkom se slaže i ovaj drugostupanjski sud. Naime, iz isprava i dokumentacije dostavljene u spis nigdje ne proizlazi da je tužitelj dobio bilo kakvu protučinidbu za sklopljene pravne poslove, odnosno da bi isplatom zakupnine od strane drugotuženika i to prvotuženiku, umjesto tužitelju potonji stekao bilo kakvu korist, odnosno da bi se isti oslobodio neke svoje obveze prema prvotuženiku.

Zbog pogrešnog pravnog pristupa prvostupanjskog suda da pobijani ugovori predstavljaju ugovore o cesiji i da drugotuženik nije ugovorna strana pobijanih ugovora,

pogrešno je primijenjena odredba članka 141. stavka 3. SZ/96 u odnosu na drugotuženika. Naime, drugotuženik u konkretnom slučaju također predstavlja osobu prema kojoj je pravna radnja poduzeta jer bez prihvatanja upute koju je izdao tužitelj, prvotuženiku ne bi bila doznačena novčana sredstva koja su morala biti uplaćena tužitelju.

S obzirom na navedeno, a imajući u vidu da su ispunjene sve opće i posebne pretpostavke pobijanja iz članka 127. SZ/96 i članka 132. SZ/96, prihvaćena je žalba tužitelja te je preinačena točka IV. izreke presude na način da pobijani ugovori o asignaciji gube pravni učinak prema stečajnoj masi tužitelja i u odnosu na drugotuženika sukladno odredbi članka 141. stavka 3. SZ/96, a u vezi s odredbom članka 373. ZPP-a.

Imajući u vidu da je preinačena prvostupanjska odluka u odnosu na drugotuženika, to je preinačena i odluka o troškovima parničnog postupka na način da je odbijen zahtjev drugotuženika za naknadom troškova parničnog postupka prema tužitelju, a sukladno odredbi članka 154. stavka 1. ZPP-a. Ovdje je potrebno napomenuti da tužitelj kako u tužbi, a tako niti u tijeku prvostupanjskog postupka nije u smislu odredbe članka 164. ZPP-a postavio zahtjev za naknadom troškova parničnog postupka prema drugotuženiku, već samo prema prvotuženiku pa mu isti nisu niti dosuđeni u odnosu na drugotuženika.

Tužitelju su u odnosu na drugotuženika dosuđeni samo zatraženi troškovi žalbenog postupka i to sukladno odredbi članka 154. stavka 1. i članka 155. ZPP-a te odredbama Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika („Narodne novine“ broj: 142/12, 103/14, 118/14 i 107/15; dalje: Tarifa) i Zakona o sudskim pristojbama („Narodne novine“ broj 118/18).

Tužitelju su tako dosuđeni troškovi sastava žalbe protiv presude u iznosu od 16.875,00 kn (Tbr. 10.1. Tarife) što uvećano za PDV od 25% (Tbr. 42. Tarife) iznosi 21.093,75 kn, a kada se tomu pribroje sudska pristojba na žalbu protiv presude u iznosu od 10.000,00 kn, ukupno dosuđeni trošak žalbenog postupka tužitelju iznosi 31.093,75 kn pa je odlučeno kao u točki III. izreke presude.

U odnosu na žalbene navode prvotuženika koji presudu pobija u točkama I., III. i V. njene izreke, a kojim isti kao i tužitelj ukazuje da je prvostupanjski sud pogrešno ocijenio pobijane ugovore kao ugovore o cesiji, a ne ugovore o asignaciji, navodi se da su takvi žalbeni navodi osnovani te je prvostupanjski sud u tom dijelu pogrešno primijenio materijalno pravo, ali bi i pravilnom primjenom materijalnog prava odluka u odnosu na prvotuženika bila ista.

Naime, a kako je gore obrazloženo, činjenicu da se u konkretnom slučaju radi o ugovoru o asignaciji, bilo je moguće utvrditi iz isprava u spisu te u tom smislu nije bilo potrebno provoditi dokazne prijedloge za saslušanjem zastupnika po zakonu stranaka na okolnost sklapanja ugovora o asignaciji. Dakle, odbijanjem navedenih dokaznih prijedloga od strane prvostupanjskog suda s obrazloženjem da bi izvođenje istih bilo suvišno s obzirom na dokumentaciju u spisu, nije počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 1. ZPP-a, a niti iz članka 354. stavka 2. točke 11. ZPP-a.

Nadalje, prvotuženik smatra da tužitelj ne bi bio ovlašten pobijati samostalni pravni odnos koji postoji između prvotuženika i drugotuženika jer da navedeni odnos nije pravna

radnja koja bi se mogla pobijati na temelju članaka 127. do 144. SZ/96. S tim u vezi, prvotuženik ističe da bi tužitelj mogao pobijati svoj pravni odnos s drugotuženikom koji se temelji na uputi te bi tada oživjela tužiteljeva tražbina prema drugotuženiku, ali da navedeno ne bi ovlastilo tužitelja da od prvotuženika kao primatelja upute potražuje ono što je potonji stekao na temelju asignacije. Dakle, prvotuženik smatra da isti nije i ne može biti u obveznopravnom odnosu vraćanja stečenog tužitelju (uputitelju) jer se drugotuženik ispunjenjem upute oslobodio svoje obveze prema tužitelju pa bi eventualno drugotuženik trebao vratiti imovinsku korist u stečajnu masu tužitelja, a ne prvotuženik.

Takvi su žalbeni navodi prvotuženika neosnovani.

Naime, u postupcima radi pobijanja pravnih radnji stečajnog dužnika pobojna je načelno svaka radnja koja izaziva određene pravne posljedice, odnosno svaka radnja koja može dovesti do promjene u imovini dužnika na štetu njegovih stečajnih vjerovnika. U konkretnom slučaju sklapanjem ugovora o asignaciji između parničnih stranaka, novčani iznosi koji su na temelju Ugovora trebali biti uplaćeni tužitelju od strane drugotuženika, isplaćeni su prvotuženiku, a na koji način je neosporno stečajna masa tužitelja umanjena za navedene iznose koji su uplaćeni prvotuženiku.

U konkretnom slučaju tužitelj nije pobijao pojedinačne odnose koji su proizašli sklapanjem ugovora o asignaciji između parničnih stranaka, nego je pobijao ugovor o asignaciji u njegovoj cjelini. Naime, prema mišljenju ovog suda, u postupcima radi pobijanja pravnih radnji stečajnog dužnika, navedeni ugovor treba sagledavati kao jedinstvenu cjelinu, odnosno jedinstvenu radnju jer je njegov konačni učinak smanjenje stečajne mase tužitelja i posljedično otežano namirenje vjerovnika.

Naprijed navedeno tim više što tužitelj sklapanjem takvog ugovora nije dobio nikakvu imovinsku, niti bilo kakvu protuvrijednost za korist koju je stekao prvotuženik, imajući u vidu da je ostala nedokazana činjenica da je tužitelj bio u bilo kakvom odnosu s prvotuženikom na temelju kojeg bi tužitelj i tuženik bili u vjerovničkom-dužničkom odnosu.

S obzirom da je konačna pravna posljedica sklopljenog ugovora o asignaciji bila stečena imovinska korist za prvotuženika, to je upravo prvotuženik u obvezi vratiti navedenu imovinsku korist u stečajnu masu tužitelja, a kako je to pravilno zaključio prvostupanjski sud. Drugotuženik kao upućenik u navedenom odnosu, iako je pravna radnja poduzeta i prema njemu, nije u konačnici stekao nikakvu imovinsku korist pa posljedično istu nije niti obvezan vratiti, u smislu odredbe članka 141. stavka 5. SZ-a.

Slijedom navedenog, kako je prvotupanjski sud pogrešno primijenio materijalno pravo kada je za sklopljene ugovore ocijenio da se radi o ugovorima o cesiji, ali bi pravilnom primjenom materijalnog prava odluka u odnosu na prvotuženika bila ista, valjalo je na temelju odredbe članka 368. stavka 2. ZPP-a potvrditi pobijanu presudu u točkama I. i III. njene izreke.

Prvotuženik žalbom nije određeno osporio dio odluke o troškovima postupka, a žalbeni sud ispitavši pravilnost primjene materijalnog prava pri donošenju odluke o troškovima, ocjenjuje da je o trošku odlučeno pravilnom primjenom odredbe članka 154.

stavka 1. i članka 155. ZPP-a pa je sukladno odredbi članka 368. stavka 1. ZPP-a potvrđena pobijana presuda u točki V. njene izreke.

Zagreb, 3. ožujka 2020.

Predsjednik vijeća
Raoul Dubravec

Broj zapisa: **17894-88af8**

Kontrolni broj: **02b47-0f9bb-79b23**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:

CN=RAOUL DUBRAVEC, L=ZAGREB, O=VISOKI TRGOVAČKI SUD REPUBLIKE HRVATSKE,
C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Visoki trgovački sud Republike Hrvatske** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.